

Střední škola obchodní a služeb, SČMSD, Polička, s.r.o.

coop

MATURITNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Struktura zkoušky, požadavky a kritéria hodnocení

Seznam četby k maturitní zkoušce

Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem (č. 561/2004 Sb., v platném znění) a příslušným prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 177/2009 Sb., v platném znění). Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části.

Hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky probíhá dle § 22 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky probíhá podle § 24 a 25 výše zmíněné vyhlášky.

Při celkovém hodnocení maturitní zkoušky se postupuje dle § 26 vyhlášky (viz výše).

Český jazyk a literatura je zkušební předmět zařazený do společné i profilové části maturitní zkoušky.

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury má charakter komplexní jazykové zkoušky. Dle ustanovení školského zákona se zkouška skládá ve společné části maturitní zkoušky z didaktického testu, který je připravován Cermatem, a části profilové, která je realizována formou písemné práce a ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.

Konkrétní délku konání a rozsah textu písemné práce podle § 14a vyhlášky č. 177/2009 Sb. (dále jen „vyhláška“), maturitní seznam literárních děl a kritéria pro sestavení žákovského seznamu literárních děl podle § 14b vyhlášky ředitel školy zveřejní ve lhůtě podle § 79 odst. 3 školského zákona na školní informační nástěnce a na webových stránkách školy. Pro konání písemné práce podle § 14a vyhlášky stanoví ředitel školy způsob záznamu vytvářeného textu a seznámí s tímto rozhodnutím žáky ve lhůtě dle ustanovení § 19 odst. 3 vyhlášky.

1. DIDAKTICKÝ TEST

Didaktický test je sestavený společností Cermat. Čas vymezený na testování vždy zahrnuje řešení úloh i zápis odpovědí do záznamového archu. Slovníky ani Pravidla českého pravopisu nejsou během testování povoleny. Žáci mohou používat během testování pouze psací potřeby. Bližší informace ke struktuře a požadavkům didaktického testu lze nalézt v Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky pro zkušební předmět český jazyk a literatura, zveřejňovaném Cermatem. Hranici úspěšnosti didaktických testů uvede Cermat v testových sešitech didaktických testů.

2. PÍSEMNÁ PRÁCE

Cílem písemné práce je ověřit, zda žák dokáže napsat souvislý, myšlenkově ucelený a strukturovaný text, zda se v něm dokáže vyjadřovat v souladu s jazykovými normami a zda umí funkčně nakládat s jazykovými prostředky. Důležité je také to, jak se žák dokáže orientovat v komunikační situaci nastolené v zadání písemné práce. Při konání písemné práce může žák použít Pravidla českého pravopisu.

Časová dotace pro výběr a vypracování písemné práce je stanovena na 120 minut.

Během tohoto času si žáci vyberou jedno ze zadaných témat, mohou si psát poznámky, připravit si koncepční osnovu písemné práce. Předmětem hodnocení je však pouze vlastní text písemné

práce zapsaný do záznamového archu, který žák obdrží. Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka, text zadání ani prokazatelně převzatý text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce.

Požadovaný rozsah písemné práce je stanoven na minimální hranici 250 slov. Horní hranice rozsahu není vymezena, podmínkou hodnocení je ovšem dokončený celistvý text. Hlavní roli v hodnocení nehraje přesný počet slov nebo exaktní počet řádků, ale samotná práce a celková funkčnost a kompaktnost textu. Písemná práce, která nesplňuje stanovený minimální rozsah písemné práce, je celkově hodnocena 0 body, v jednotlivých kritériích se nehodnotí.

Cílem písemné práce jako dílčí zkoušky z českého jazyka a literatury je, aby žák prokázal, že umí vytvořit text podle zadaných kritérií, dovede funkčně použít jazykové prostředky tak, aby odpovídaly stanovené komunikační situaci, a vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

Kritéria hodnocení písemné práce z ČJL:

Písemná práce je posuzována z hlediska 3 sledovaných oblastí hodnocení:

1 – vytvoření textu podle zadaných kritérií = 10b. /téma, obsah, komunikační situace, slohový útvar/;

2 – funkční užití jazykových prostředků = 10b. /pravopis, tvarosloví, slovtvorba – adekvátnost jazykových prostředků, šíře a pestrost slovní zásoby/;

3 – syntaktická a kompoziční výstavba textu = 10b. /výstavba větných celků, jazyková provázanost, kompozice a soudržnost textu, způsob vedení argumentace/ .

Každému z těchto kritérií je přiděleno deset bodů, celkový součet je tedy 30 bodů. Výše zmíněný rozsah práce hraje formální roli, je nepřímě hodnocen v rámci dalších dvou kritérií, a není proto zakomponován do hodnocení textu jako takového. **Minimální počet bodů pro úspěšné vykonání zkoušky je dosažení 44 procentních bodů, tedy 13 bodů.**

Kritéria hodnocení pro žáky s PUP jsou nastavena dle stupně SVP a opatření se projeví v oblasti navýšení časové dotace pro splnění výše uvedených podmínek maturitní písemné práce.

Závazně se písemná práce hodnotí 0 body v následujících případech:

- Písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium č.1 – text se nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje jiné téma.
- Písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium č.1 – text nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a nereaguje na vymezení zadané komunikační situace.
- Písemná práce nesplňuje požadavky na minimální rozsah práce tj. 250 slov.

3. ÚSTNÍ ZKOUŠKA

Ústní zkouška je jednou ze tří dílčích zkoušek komplexní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Předmětem ústní části zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti a přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia na Střední škole obchodní a služeb SČMSD Polička s.r.o.

Žák odevzdává v daném termínu řediteli školy seznam literárních děl sestavený na základě kritérií, která jsou stanovena /viz. Školní seznam literárních děl/. Tento seznam je zároveň seznamem maturitních zadání. Zkoušku žák koná s pracovním listem, který dostává až po vylosování zadání.

Na přípravu má žák 15 minut, zkoušení probíhá maximálně 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu – literární dílo, které již bylo vylosováno, je totiž pro daný maturitní den vyřazeno.

Zcela zásadním a určujícím prvkem pro ústní zkoušku je pracovní list. Tvoří základ pro analýzu textu a je vlastním zadáním zkoušky, které je jednoznačně určeno názvem literárního díla. Pracovní list obsahuje úryvek uměleckého textu, úryvek neuměleckého textu. Žák má k dispozici taktéž strukturu zkoušky.

Struktura ústní zkoušky:

Zkouška je tvořena čtyřmi dílčími částmi:

1. Charakteristika uměleckého textu:

- Téma, kompozice, literární druh a žánr,
- Zasazení úryvku do kontextu díla, motivy díla,
- Vypravěč/ lyrický subjekt, postavy v úryvku,
- Jazykové prostředky včetně obrazných pojmenování a jejich funkce v úryvku, užití slohové postupy.

2. Literárněhistorický kontext díla.

- Autor, základní informace o něm, kontext jeho tvorby.
- Literárně historický kontext – období, umělecké směry a jejich charakteristika, další autoři.

3. Analýza neuměleckého textu

- Popis případné souvislosti mezi výňatky, porozumění textu – vyjádření hlavní myšlenky, možné způsoby interpretace textu a informací (podstatné, nepodstatné), charakteristika komunikační situace (adresát, pisatel...).
- Funkčně-stylové charakteristiky textu (funkční styl, slohový postup a útvar), jazykové prostředky a jejich funkce v ukázce. Vyjádření vlastního názoru podloženého argumenty.

4. Poslední oblastí, v níž je žák hodnocen, je kritérium **výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**. Vyjádření názoru podloženého argumenty. Hodnocení žáka v tomto kritériu je založeno na jeho výkonu v průběhu celé zkoušky.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury:

Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4–5. Maximální dosažitelný počet bodů je celkově v ústní zkoušce **45 bodů**. **Minimální dosažená hranice úspěšnosti v ústní zkoušce je 20 bodů**. Při počtu bodů 19 žák neuspěl. Při obdržení méně než

3 bodů v analýze uměleckého textu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl. Při obdržení méně než 2 bodů v analýze neuměleckého textu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl. Při obdržení méně než 2 bodů v oblasti literárně-historického kontextu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl.

Celkové hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury

Poměr písemné a ústní části maturitní zkoušky z českého jazyka je: 40% písemná část maturitní zkoušky a 60% ústní část maturitní zkoušky.

Žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky. Bodová hodnocení písemné a ústní části se sečtou, maximálně je tedy možné získat za obě části 75 bodů. Počet bodů, který žák získá, se převede na procenta. Pokud žák u maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury neuspěje, opakuje jen tu dílčí část, u které neuspěl. Získaný počet procent se převede na známku dle tabulky:

Výsledná známka	Bodové hodnocení	Procentuální hodnocení
1 – výborný	75 – 66	100 – 88
2 – chvalitebný	65 – 55	87 – 74
3 – dobrý	54 – 44	73 – 59
4 – dostatečný	43 – 33	58 – 44
5 - nedostatečný	32 – 0	43 – 0

Projednáno a schváleno metodickou komisí pro humanitní předměty dne 10. 1. 2025.

ŠKOLNÍ SEZNAM LITERÁRNÍCH DĚL PLATNÝ VE ŠKOLNÍM ROCE 2024/25

	světová a česká literatura do konce 18. století, min. 2 díla
1	Boccaccio: Dekameron
2	Defoe: Robinson Crusoe (v překladu J.V. Plevy)
3	Goldoni: Sluha dvou pánů
4	Cervantes y Saavedra – Důmyslný rytíř Don Quichote de la Mancha
5	Moliere: Lakomec
6	Bible - Nový zákon
7	Shakespeare: Hamlet
8	Shakespeare: Romeo a Julie
9	Shakespeare: Othello
10	Shakespeare: Sonety
11	Shakespeare: Marná lásky snaha
12	Shakespeare: Zkrocení zlé ženy
13	Swift, Jonathan: Gulliverovy cesty
14	Villon: Závěť
	světová a česká literatura 19. století, min. 3 díla
15	Austenová: Pýcha a předsudek
16	Brontëová: Jana Eyerová
17	Brontëová: Na Větrné hůrce
18	Dickens: Vánoční koleda
19	Dickens: Oliver Twist
20	Dostojevskij: Hráč
21	Doyle: Pes baskervilský
22	Doyle: Studie v šarlatové
23	Erben: Kytice
24	Gogol: Revizor
25	Havlíček Borovský: Křest sv. Vladimíra
26	Havlíček Borovský: Tyrolské elegie
27	Havlíček Borovský: Král Lávra
28	Hugo: Chrám Matky boží v Paříži
29	Lermontov: Démon
30	Jirásek: Staré pověsti české
31	Mácha: Máj
32	Mrštíkové: Maryša
33	Maupassant: Kulička
34	Němcová: Babička
35	Němcová: V zámku a podzámčí
36	Neruda: Povídky malostranské

37	Poe: Jáma a kyvadlo
38	Poe: Havran
39	Poe: Černý kocour a jiné hororové podmínky
40	Puškin: Evžen Oněgin
41	Puškin: Piková dáma
42	Stevenson: Podivný případ dr. Jekylla a pana Hyda
43	Stoker: Drakula
44	Tyl: Strakonický dudák aneb Hody divých žen
45	Vrchlický: Noc na Karlštejně
46	Wilde: Jak je důležité míti Filipa
47	Wilde: Obraz Doriana Graye
48	Wilde: Slavík a růže – soubor Šťastný princ
Číslo	světová literatura 20. a 21. století, minimálně 4 díla
49	Boyne: Chlapec v pruhovaném pyžamu
50	Brown: Šifra mistra Leonarda
51	Burgess, A.: Mechanický pomeranč
52	Coelho: Alchymista
53	Deník Anny Frankové
54	Fitzgerald: Velký Gatsby
55	Exupéry: Malý princ
56	García Marquez, Gabriel: Sto roků samoty
57	Golding, W.: Pán much
58	Green: Hledání Aljašky
59	Green: Hvězdy nám nepřály
60	Groom, Winston: Forrest Gump
61	Harper, Lee: Jako zabít ptáčka
62	Haddon: Podivný případ se psem
63	Hemingway: Sbohem, armádo
64	Hemingway: Komu zvoní hrana
65	Hemingway: Stařec a moře
66	Hofmann: Bílá Masajka
67	Hofmann: Zpátky z Afriky
68	Hofmann: Shledání v Barsaloi
69	Christiane F: Děti ze stanice ZOO
70	Irving, J.: Pravidla moštárny
71	Jirotka: Saturnin
72	Kafka: Proměna
73	Kafka: Proces
74	Kesey: Vyhodíme ho z kola ven

75	King: Řbitov zvířátek
76	Levin: Stepfordské paničky
77	Nabokov: Lolita
78	Mawyer: Skleněný pokoj
79	Mawyer: Pražské jaro
80	Orwell: Farma zvířat
81	Orwell: 1984
82	Pasternak: Doktor Živago
83	Prévert: Příběhy
84	Remarque: Na západní frontě klid
85	Remarque: Cesta zpátky
85	Riggs: Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti
86	Rolland: Petr a Lucie
87	Rothová: Divergence
88	Salinger, J.D.: Kdo chytá v žitě
89	Sapkowski: Zaklínač
90	Shaw: Pygmalion
91	Steinbeck: O myších a lidech
92	Styron: Sophiina volba
93	Tolstoj: Anna Karenina
94	Tolkien: Hobit
95	Vermes, Timur: Už je tady zas
96	Waltari: Egypt'an Sinuhet
97	Westover: Vzdělaná
98	Welsh: Transpoting
99	Zusac: Zlodějka knih
	česká literatura 20. a 21. století, minimálně 5 děl
101	Bezruč Petr: Slezské písně
102	Boček, Poslední aristokratka, 1. díl
103	Čapek K: Bílá nemoc
104	Čapek K: Povídky z jedné a druhé kapsy
105	Čapek K: RUR
106	Čapek: Matka
107	Čapek: Válka s mloky
108	Dousková, Irena: Hrdý Budžeš
109	Drda: Némá barikáda
110	Drda: Hrátky s čertem
111	Dyk: Krysař
112	Fučík: Reportáž psaná na oprátce

113	Fuks: Spalovač mrtvol
114	Gellner: Po nás ať přijde potopa
115	Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka
116	Havel: Audience
117	Havlíček J: Petrolejové lampy
118	Hartl, Patrik: Okamžiky štěstí
119	Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále
120	Hrabal: Ostře sledované vlaky
121	Hrabal: Postřižiny
122	Jirous, I. M.: Labutí písně
123	John: Memento
124	Kaplický: Kladivo na čarodějnice
125	Kornerová: Heřmánkové údolí
126	Kryl, Karel: Kníška Karla Kryla
127	Kundera: Směšné lásky
128	Legátová: Želary
129	Lustig: Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
130	Mornštajnová: Hana
131	Nezval: Manon Lescaut
132	Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník
133	Otčenášek: Romeo, Julie a tma
134	Pavel: Smrt krásných srnců
135	Poláček: Bylo nás pět
136	Seifert: Maminka
137	Smoljak, Svěrák: České nebe
138	Smoljak, Svěrák: Dobyť severního pólu
139	Šabach, Petr: Hovno hoří
140	Šabach: Občanský průkaz
141	Škvorecký: Prima sezóna
142	Tučková: Žitkovské bohyně
143	Urban, Josef: Habermannův mlýn
144	Vančura: Rozmarné léto
145	Viewegh: Báječná léta pod psa
146	Voskovec, Werich: Těžká Barbora
147	Voskovec, Werich: Balada z hadrů
148	Wolker: Těžká hodina

Minimálně dvěma díly musí být v seznamu žáka zastoupena poezie, próza a drama.

Střední škola obchodní a služeb, SČMSD, Polička, s.r.o.

coop

Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla stejného autora.

Polička 30. 9. 2024

Fakturační údaje: IČ: 47469145 DIČ: CZ47469145 Moneta Money bank číslo účtu: 228647513/0600
Zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Hradci Králové v odd. C, vl 3521